

PLAN

for

Klima – Energi

Lund kommune
2021-2025

Foto: John Skåland

Vedtatt av kommunestyret

INNHold:

Innholdsfortegnelse	Side 2
Forord	Side 3
Dette handler energi- og klimaplanen om	
• Dette vil Lund kommune oppnå gjennom planen	Side 4
• Planen i globalt perspektiv	Side 4
• Kommunens rolle	Side 4
• Hvorfor denne planen i Lund	Side 5
• Kommunenes roller og ansvar	Side 5
Bakgrunn	
• Klimautfordringene	Side 5
• Kraftbalansen	Side 6
• Energi- og klimamål. Statens ansvar og roller	Side 6
• Energi- og klimamål. Kommunens ansvar og roller	Side 6
Kommunal energi- og klimaplanlegging	
• Hvordan utarbeide mål.....	Side 8
• Viljeserklæring	Side 8
• Mål	Side 8
Lokal tilpasning for Lund kommune	
• Visjon	Side 9
• Fokusområder	Side 9
• Handlingsplan	Side 10 - 14
Konkrete mål for planen	Side 15
Involvering	Side 15
Revisjoner	Side 15

FORORD:

Lund kommune ønsker å være en aktiv aktør i arbeidet med å skape et bærekraftig og langsiktig levesett som ikke ødelegger klima og miljø. I denne planen søkes dette løst først og fremst ved lokale målsettinger og konkrete tiltak.

Det er viktig at dette arbeidet involverer flest mulig både av kommunens innbyggere, næringslivet og kommunens administrasjon og politiske ledelse. Et delmål er å få utarbeidet en god og funksjonell plan på en effektiv måte, samtidig som man involverer alle som måtte ha ønske om å bidra.

Denne planen har til hensikt å legge en strategi og en konkret plan for arbeidet med å bevare en upåvirket natur og beskytte og bevare større naturområder for både utbygging av all menneskeskapt virksomhet, og annen ytre påvirkning som kan forringe opprinnelig natur.

KLIMA

I denne planen ser vi på uttrykket klima i bred betydning. Det handler både om hvordan vi kan redusere de menneskeskapte utslippene og hvordan et endret klima påvirker naturen og lokalsamfunnet. Siden FN regner tapet av biologisk mangfold som en like stor krise som klimakrisen, tar planen opp alle forhold som endrer den opprinnelige naturen og påvirker naturmangfoldet på en negativ måte.

ENERGI:

Planen tar høyde for å legge til rette for optimalisert forbruk av energi i kommunen, både ved ENØK-arbeid, men også ved å foreslå redusert forbruk.

Dette handler energi- og klimaplanen om:

Energi- og klimaplanen er en handlingsplan som viser hvordan kommunen skal arbeide med energi- og klimaspørsmål i et helhetlig perspektiv. Den inneholder konkrete mål, prioriterte tiltak og tidsrammer. Planen omfatter energiproduksjon og energibruk, tilgang på ressurser og utslipp av klimagasser. Den viser hvilke områder dette arbeidet har betydning for, som for eksempel utbygging av boligområder og næringsbygg, etablering av fjernvarme etc. Planen sier også noe om hvilke faggrupper den berører, og den skal være et underlag for alle beslutninger som involverer energibruk og klimaspørsmål

Dette vil Lund kommune oppnå gjennom planen:

Kommunen vil ha en langsiktig og bærekraftig strategi for energi- og klimaarbeidet. Energi- og klimaplanen vil synliggjøre gode tiltak innenfor både energieffektivisering og energiforsyning og inneholde en konkret handlingsplan for realisering av tiltakene. Arbeidet med både planen og tiltakene vil heve kompetansen innad i kommunen og gjøre kommunen bedre kvalifisert til å løse utfordringer knyttet til energi og klima.

Den kommunale energi- og klimaplanen i et globalt perspektiv

Global oppvarming som følge av menneskeskapt klimagassutslipp er den største miljøutfordringen verdenssamfunnet står ovenfor. Hvis vi skal klare å løse klimaproblemene i fremtiden, må vi gjøre det der folk bor og arbeider; i byer, bydeler, bygder og landsbyer. Ca 20 prosent av de nasjonale utslippene av klimagasser er knyttet til kommunal virksomhet. Norske kommuner eier 25 prosent av alle næringsbygg i Norge og står for en tredjedel av energibruken innen sektoren. Etter hvert som alle kommuner tar dette arbeidet på alvor, vil det samlede resultatet gi et betydelig bidrag til det globale klimaarbeidet.

Dette er kommunens rolle med hensyn til energiarbeid og klima

Kommunene har mange ulike roller som berører klima og energispørsmål. Kommunene er lokal planmyndighet og kan også fatte enkeltvedtak innenfor mange saksområder. Kommunen er også en stor tjenesteproducent og stor byggeier og innkjøper. Innenfor alle disse områdene kan kommunene legge til rette for mer effektiv energibruk og reduserte klimautslipp i egen organisasjon og i lokalsamfunnet. Ved nybygg kan kommunen legge til rette for at det bygges med mindre energikrevende byggematerialer, effektive energiløsninger og bruk av fornybar energi. Kommunene har også viktige roller i arbeidet med å få befolkningen til å medvirke i utviklingen av lokalsamfunnet og for å lage partnerskap mellom kommune, næringsliv og befolkning.

Hvorfor energi- og klimaplaner i Lund kommune?

Kommunen er planmyndighet, reguleringsinstans og tilrettelegger. Derfor har kommunen mulighet til å utforme rammebetingelser som ivaretar en langsiktig endring mot et mer bærekraftig lokalsamfunn. Kommunen kan gjøre vedtak som f.eks. endrer utbyggings- og transportmønstre. Som eier av bygg og anlegg kan kommunen sette av midler og fatte vedtak som umiddelbart får virkning både med hensyn til energibruk og klimagassutslipp.

Kommunenes roller og ansvar

Det finnes nasjonale mål innen energi- og klimaområdet, men det er gitt lite føringer for hvordan kommunene skal utforme sine energi- og klimamål. Kommunene har ulike roller og virkemidler i sektorer som er ansvarlige for store klimagassutslipp, og de er store aktører i de fleste lokalsamfunn. Kommunene er tjenesteytere, myndighetsutøvere, eiendomsbesittere og store innkjøpere, og har ansvar for planlegging og tilrettelegging for gode bomiljø.

BAKGRUNN:

Klimautfordringene

Global oppvarming som følge av menneskeskapt klimagassutslipp er den største miljøutfordringen verdenssamfunnet står ovenfor. Klimaet på kloden er i ferd med å endre seg, og FNs klimapanel har fastslått at det er menneskeskapt utslipp av klimagasser som forårsaker endringene. Siden den industrielle revolusjon har temperaturen på jorda allerede økt med nesten 0,8 °C, og havnivået har steget med 17 cm. (Tiåret fra 2010 til 2019 var globalt en drøy grad (1.0046) varmere enn perioden 1870-1930. Kilde www.energiogklima.no).

Disse observerte endringene er imidlertid små i forhold til de mulige dramatiske konsekvensene verden står ovenfor de neste tiårene dersom ikke kraftige tiltak blir gjennomført. Den norske regjering har gjennom klimameldingen signalisert ambisiøse målsetninger for Norges klimapolitikk:

- Norge skal fram til 2030 redusere sine utslipp med 50-55 prosent sammenlignet med nivået i 1990.»
 - Norges mål er at disse utslippskuttene i all hovedsak skal tas på heimebane

Paris-avtalen oppfordrer hvert land til å skjerpe målene før 2030, men målene kan ikke svekkes. Paris-avtalens mål er at temperaturen ikke skal stige mer enn 2 grader, og helst bare 1.5.

Norge skal være karbonnøytralt innen 2050

Kraftbalansen

Norge er et av de land i verden som produserer mest elektrisitet fra fornybar energi, likevel er det viktig at vi tar ansvar for at denne verdifulle energiresursen brukes mest mulig effektivt og til de riktige formål. Det betyr at vi må øke innsatsen innen energieffektivisering og ta i bruk andre fornybare energiformer til oppvarming. Norge er i verdenstoppen når det gjelder elektrisitetsbruk pr. innbygger. Gjennom tilgangen til ren og rimelig vannkraft har Norge utviklet en kraftintensiv industristruktur og vi har i stor grad basert oss på elektrisitet til å varme opp våre bygg. Nå er imidlertid mulighetene for å bygge ut ny vannkraft begrenset, og voksende etterspørsel etter elektrisitet har i økende grad blitt dekket opp gjennom kraftimport. Selv om veksten i etterspørselen skulle avta i årene fremover er vannkraftproduksjonen svært avhengig av været, og i et ekstremt tørt år vil det stadig være nødvendig med en import av elektrisitet for å oppnå balanse i det norske kraftmarkedet.

Energi og klimamål, statens roller, oppgaver og ansvar

Regjeringens visjon er at Norge skal være en miljø - vennlig energinasjon og være ledende innenfor utviklingen av miljøvennlig produksjon og bruk av energi. Satsing på energieffektivisering og på produksjon av varme og elektrisitet fra fornybare energikilder er sentrale elementer i denne politikken. En omlegging av energibruken er også viktig, spesielt med fokus på å redusere bruken av elektrisitet til oppvarming. Olje- og energidepartementets hovedoppgave er å legge til rette for en helhetlig og verdiskapende energipolitikk basert på effektiv og miljøvennlig utnyttelse av naturressursene.

Energi- og klimamål, kommunenes og nettselskapenes roller, oppgaver og ansvar

I tillegg til staten er det fire viktige aktører som alle bidrar til omlegging og utvikling av energisystemene og energiløsningene våre:

- Kommunen som forvalter, planlegger, eier, kunnskapsformidler og pådriver
- Nettselskapene med ansvar for overføring av kraft
- Frittstående statlige og private energiselskaper
- Markedet, representert ved en sammensetning av ulike energibrukere og tilbydere av produkter og tjenester Disse aktørene representerer verdikjeden innen energi. Samlet står de også for de største klima - gassutslippene.

I tillegg er følgende sektorer viktige når det gjelder utslipp av klimagasser:

- Transportsektoren • Prosessindustrien • Landbruket

Kommunen:

Kommunen har generelt en meget viktig rolle som samfunnsutvikler, og det er mange måter å definere dette på relatert til energi og klima. Med bakgrunn i de oppgavene og det ansvaret de har, samt virkemidlene de rår over, kan en definere fem viktige roller:

- Kommunen som forvalter av lovverk
- Kommunen som planlegger
- Kommunen som eier og driftsorganisasjon
- Kommunen som kunnskapsformidler
- Kommunen som pådriver

Nettselskapene

Nettselskapene har monopol på overføring av kraft. I henhold til energiloven er dette regulert gjennom områdekonsesjoner. Energiloven pålegger også alle nettselskaper å utarbeide lokale energiutredninger for alle kommuner i sitt konsesjonsområde. Lokale energiutredninger er i første rekke et virkemiddel for informasjon, og de beskriver status for stasjonær energibruk i kommunen samt forventet etterspørsel etter energi. Lokale energiutredninger oppdateres årlig og kan danne utgangspunktet for en klimavennlig energiplanlegging i kommunene. Energiloven med forskrifter forutsetter at nettselskap/område-konsesjonær skal bidra i planarbeidet på to måter:

1. Netteier skal planlegge og prosjektere utvikling av distribusjonsnettet for elektrisk kraft, noe som skjer i nært samarbeid med kommunene.
2. Netteier skal gjennom pålagte energiutredninger med tilhørende møter bidra med viktige grunnlagsopplysninger til kommunen og andre.

Dette er ment som en hjelp til kommunene, bygg-utviklere og andre energiaktører slik at det til sammen velges rasjonelle energiløsninger.

KOMMUNAL ENERGI- OG KLIMAPLANLEGGING

Hvordan kan kommunen utarbeide mål og strategi for energi- og klimaarbeidet

Målet med planprosessen er å utarbeide en energi og klimaplan for kommunen som alle berørte parter og aktører kan slutte opp om og fatte beslutninger i henhold til.

Hvordan man mest rasjonelt får utarbeidet en energi- og klimaplan, vil variere fra kommune til kommune. Utgangspunktet er ganske forskjellig, og forholdene knyttet til både energibruk, energiforsyning og klimagassutslipp varierer mye mellom større bykommuner, industrikommuner og primærnæringskommuner. I store kommuner vil det være nødvendig å involvere flere aktører og bruke mer ressurser enn i mindre kommuner der det er færre interessenter og kanskje allerede etablerte kontakter mellom de fleste av disse.

Viljeserklæring

En politisk viljeserklæring skal synliggjøre kommunens ambisjon og må forankres i kommuneplanen. Alle kommuner reviderer kommunal planstrategi hvert fjerde år. Det er viktig at kommunen i denne prosessen setter fokus på energi og klima.

Grunnlaget for et lokalt engasjement må forankres politisk i kommuneplanen, og da helst i form av en konkret formulert målsetting. Nedenfor er noen forslag til slike formuleringer:

- Kommunen skal legge til rette for en sikker og fleksibel energiforsyning basert på optimal utnyttelse av regionens energikilder med et minimum av forurensende utslipp og utslipp av klimagasser.
- Bruken av fossil energi må begrenses. En større del av energien til oppvarming skal være fra fornybare energikilder og andre alternative energikilder som avfall og spill-varme. Dette skal bidra til en bærekraftig utvikling både med hensyn til klima, næringsutvikling, økonomi og lokalt miljø.

Mål

Når viljeserklæringen er på plass i kommuneplanen, og man er enig om å utarbeide en energi og klimaplan, må en ut fra den informasjonen som foreligger, søke å sette konkrete mål. Det er viktig at mål og valg av strategi for å nå målene er klart formulert, og at ambisjonsnivået er riktig i forhold til hva kommunen har vilje og ressurser til å følge opp. Sammenhengen mellom nasjonale mål, regionale mål (fylkesnivå) og lokale mål (kommunenivå) bør tydeliggjøres. Kommunen kan velge å sette egne kvantitative mål for energiomlegging, energiproduksjon, energieffektivisering og reduksjoner i klimagassutslipp som er høyere eller lavere enn dem nasjonale og regionale myndigheter har satt. Det gjøres ut fra egne politiske prioriteringer eller ut fra spesielle forhold i kommunen knyttet for eksempel til befolkningsutvikling eller næringsstruktur. Kommunens valg bør likevel forankres i de nasjonale og regionale målene. Samtidig er det viktig at virkemidlene kommunen tar i bruk for å nå sine klima- og energimålsettinger, ikke bryter med nasjonale eller regionale målsettinger på andre områder. Planen bør altså inneholde klare hovedmål for energieffektivisering, energiomlegging og reduksjon av klimagassutslipp i kommunen.

LOKAL TILPASNING FOR LUND KOMMUNE:

1.0 Visjon for Lund.

VISJON: Lund kommune skal etterleve nasjonale klima- og energimål

Kommentar:

Lund kommune skal få på plass en energi- og klimaplan. Lokalpolitikerne og kommunens innbyggere bør bli med på en klimadugnad hvor de kartlegger klimautslipp i kommunen, setter seg lokale mål for klimareduksjon og lager en strategi for energieffektivisering og omlegging til miljøvennlig energibruk i kommunen. Miljø- og klimautfordringene kan kun løses hvis vi greier å skape engasjement og handling lokalt, i tillegg til det som gjøres nasjonalt og globalt.

Kommunen vil sørge for at forslag til tiltak går gjennom en grundig prosess før vedtak fattes og tiltak igangsettes. Hvert tiltak må ses i sammenheng med alt annet som kommunen har ansvaret for.

2.0 Fokusområder i Lund

I Lund ønsker vi å ha fokus helt konkret på følgende områder:

KLIMA/MILJØ

Uønskede utslipp/forurensing fra

- Kjøretøy
- Industri
- Husholdninger
- Landbruk
- Offentlig virksomhet

Redusere overforbruk av

- Matvarer
- Ting (kjøp og kast kultur)

Uønsket støy/kunstig lys

- Vindmøller (ikke flere i Lund)
- Vegtrafikk
- Jernbane
- Færre gatelys

Bevare naturområder

- Båndlegge heiområder for all utbygging
- Bevare lynghei, kulturlandskap etc.
- Naturmangfoldet

ENERGI

- ENØK (nye og gamle bygg)
- Redusere energiforbruk i kommunen
- Gatelys: Færre, LED, ikke tent på nattetid

- DRIVSTOFF: Redusere bruk av fossilt drivstoff

3.0 Handlingsplan for Lund

Uønskede utslipp/forurensing fra:

A. KJØRETØY

Utfordringer:

Utslippene fra veitrafikk utgjør over halvparten av klimautslippene i Lund. Å få ned klimautslippene lokalt krever en rask overgang fra diesel og bensin til fornybart drivstoff, først og fremst ved å bruke elektriske kjøretøy.

Redusere mikroplast-forurensning fra kjøretøy. Gummi fra veitrafikken er klart største kilde til mikroplast i naturen i Norge. For å redusere disse utslippene ønsker vi å redusere unødvendig veitrafikk.

Tiltak:

På dette området kreves det kraftige virkemidler dersom vi skal halvere utslippene på under ti år. Vi er avhengige av en overgang fra bilkjøring til sykling, gange og kollektiv transport. Og vi er avhengige av en rask overgang fra fossile til elektriske biler. Gjennomgangstrafikken på E39 har kommunen liten innflytelse over. Der er vi derfor avhengige av statlige tiltak for å redusere utslippene.

1. Ved nye innkjøp/leieavtaler vil vi sørge for at kommunens biler i størst mulig grad skal være elektriske. Dette gjelder både hjemmetjenesten, teknisk etat og evt andre kjøretøy i kommunen.
2. Samarbeid med skolene/barnehagene om å finne gode ordninger for å unngå at barn blir kjørt unødvendig til og fra. Kanskje kan det lages lignende belønningsordninger her som på arbeidsplassene. Dess færre som kjøres til skolen, desto tryggere blir det for de som går/sykler. Og fra et folkehelseperspektiv er den fysiske bevegelsen til og fra skolen gull verdt.
3. Vi vil prioritere utbygging av gang- og sykkelveier. Vi vil prioritere de myke trafikantene høyt også når det gjelder brøyting, vedlikehold og lignende.
4. Vi ønsker å tilrettelegg for digitale møter når det kan erstatte lange jobbreiser i kommunal regi.
5. Arbeide for å få forbedret jernbanetrase mellom Moi og Ualand. Skal vi få folk til å ta toget, må det kunne gå raskere enn 30 km i timen!
6. Arbeide for hyppige avganger til og fra Moi med buss og tog.
7. Kommunen oppfordrer alle innbyggere til å reise mest mulig miljøvennlig, unngå unødvendige reiser og unødvendig kjøring med bil.

B: INDUSTRI

Utfordringer:

Utfordringene er relativt små i Lund kommune på dette feltet.

Tiltak:

I denne omgang prioriteres ikke dette feltet i denne planen siden nasjonalt regelverk i svært stor grad regulerer dette.

C: HUSHOLDNINGER

Utfordringer:

Holdninger og unødig stort forbruk

Tiltak:

IRS Miljø håndterer dette på vegne av Lund kommune. Det er ikke naturlig at vi lager egne planer utover de som IRS Miljø har, ettersom vi er medeier i dette selskapet.

E: LANDBRUK

Utfordringer:

Landbruk er den andre store kilden til klimagassutslipp i Lund i tillegg til trafikken. Bøndene kjenner allerede klimaendringene på kroppen med både flom og tørke. Som kommune vil vi støtte sunn og klimavennlig mat: Mer lokalprodusert, mindre matsvinn, mer frukt og grønt og mindre bruk av fossile energikilder.

Tiltak:

1. Vi vil i samarbeid med bøndene i kommunen skaffe kompetanse på tiltak som får ned klimagassutslipp i jordbruket.
2. Støtte klimavennlig, lokal matproduksjon og hjemme-dyrking.
3. Ta vare på det som er av matjord i kommunen. Arbeide for at tapt dyrket jord erstattes fullt ut med minst tilsvarende areal og kvalitet.
4. Vi ønsker et landbruk med minst mulig bruk av sprøytemidler/miljøgifter.
5. Redusere bruken av plast. Få gode returordninger og opprydding av plast på avveie.
6. Bøndene bør ta hensyn til fugler på reir i innmarka slik at ikke fuglearter som vipa forsvinner.
(Identifisere og beskytte reir, sette igjen urørte områder for fugler ved slått m.m.)

F: OFFENTLIG VIRKSOMHET

Utfordringer:

Plastprodukter er blitt et stort forurensingsproblem globalt, men også lokalt. Mange produkter kan erstattes med mer miljøvennlige slag.

Tiltak:

1. Gå bort fra plast-brøytestikker for å hindre spredning av plast i naturen.
2. Få oppsamlingsanlegg og gode rutiner for å hindre spredning av gummigranulat fra kunstgressbanene. Eventuelle nye baner bør ha granulat av miljøvennlig materiale.
3. Foreta en gjennomgang av rutiner når det gjelder datalagring, sletting av e-poster ol. Unngå unødvendig lagring og slett e-poster og andre ting som ikke må lagres. Datalagring er svært energikrevende og har dermed høye klimautslipp knyttet til seg.
4. Alle avgjørelser som skal tas i kommunen må vektlegge klima- og miljøhensyn.
5. Fortsette Dalane-samarbeidet med mål om å bli en mest mulig plast-fri region.
6. Kommunen vil unngå unødvendig bruk av engangsprodukter med plast
7. Kommunen vil fortsette å ta del i den store ryddeaksjonen på våren: «Hele Norge rydder». Aksjonen bør koordineres bedre slik at vi rydder hele kommunen på samme dag, involverer flest mulige skoler, barnehager, byggefelt, lag og foreninger. En fellesaksjon vil ha stor oppdragende effekt mot søppelkasting.
8. Kommunen vil i sine innkjøp etterspørre miljøvennlige produkter
9. Rådhuset skal ha samme søppelsortering som husholdninger
10. Kommunen skal gjennomgå renholdsrutiner med tanke på å velge miljøriktige renholdsprodukter og unngå sløsing med slike produkt.

G: MATVARER

1. Vi vil i kommunale sammenhenger unngå servering som fører til mye matkasting.
2. Vi vil prioritere å servere sunn og klimavennlig mat.

H: TING

Vi vil så langt som mulig påse at alle «ting» som kjøpes og brukes i kommunen får lengst mulig levetid ved bl.a. godt ettersyn og vedlikehold.

Et hovedmål her er å arbeide hardt for å hindre unødvendig «kjøp/bruk/kast»

M: BÅNDLEGGHE HEIOMRÅDER

I Sør - Norge har vi nå igjen bare ca. 1 % villmark av det totale arealet. (Def. minst 5 km til nærmeste større tekniske inngrep). På tross av at vi liker å markedsføre at Norge har veldig mye uberørt natur, så stemmer ikke det. Dette har stor betydning for arts mangfoldet fordi leveområdene for mange arter har blitt betydelig innskrenket. Dette fører til større kamp om maten, endrede vaner for dyr og fugler og innavl for arter som får isolert sine biotoper. I Lund har vi ingen definert villmark. Alle inngrep i naturen vil redusere totalmengden av natur.

1. **Utfordring:** Det er viktig med store sammenhengende områder uten inngrep for å ivareta intakte økosystem. Urørt natur vil være en stor attraksjonsverdi for kommunen framover. Det bør opprettes flere små og store områder i kommunen hvor det ikke skal skje inngrep (hyttebygging, vindkraft, veier osv).
- 2.

Tiltak

Lund kommune vil bevare mest mulig av naturen som er igjen, ved å verne større områder for inngrep. Dette gjelder områder som er lite berørt fra tidligere av menneskelig aktivitet og områder som er viktige som biotoper for artsmangfoldet eller spesielle arter. Områder som ofte er viktige er områder med vann, våtmarker, myrer, bekker osv.

Generelt gjelder følgende:

1. Bygging av skogsveier må begrenses. Andre veier må også begrenses både i omfang og lengde så langt mulig.
2. Hyttebygging må begrenses. Hyttebygging fører til ødelegging av natur og økt energiforbruk.
3. Vindmøller. Lund kommune må aktivt bekjempe alle planer om flere vindparker eller utvidelse av vindparker. Hvis det blir flere vindmøller, må utbygger begrense ødeleggelsene og stille økonomisk garanti for tilbakeføring av området, hvis møllene ikke lenger skal brukes. Vindmøllene ødelegger enormt store naturområder, de ødelegger synsinntrykket i naturen, skaper støy og skader og dreper insekter og fugler.
4. Industri. Det må aktivt arbeides for gjenbruk av næringsbygninger og områder som ikke lenger er i bruk før nye områder legges ut. Ved nyetablering må områder legges på steder hvor de er minst mulig ødeleggende for naturen.
5. Merking av turstier er i utgangspunktet positivt for å få ut flest mulig folk i naturen. Men det må ikke slippes fritt med slik merking, da dette kan ødelegge sårbare elementer i naturen når for mye mennesker ledes til slike sårbare punkt. (Hubroreir etc.)

I båndlagte områder gjelder følgende:

1. Det tillates ikke noen form for bygging verken av hytter, hus, bygninger eller veier.
2. Vindkraftutbygging tillates ikke.
3. Disse spesielt vernede områdene skal i prinsippet holdes urørte.

N: BEVARE LYNGHEI, KULTURLANDSKAP, NATURMANGFOLDET etc.

1. Kommunen vil erstatte noen av plenområdene med blomstereng. Dette er gull for bier og andre truede insekter.
2. Vi vil ikke bruke veisalt i Lund kommune (unntatt E39). Veisalt tar livet av mange av blomstene i veikantene og er dermed med på å begrense artsrikdommen også blant insekter og fugler i neste omgang.
3. Arbeide for å begrense jakt på hare, rype, orrfugl, storfugl og evt andre arter til bestandsnivået er betydelig høyere. Hare og rype er på den nasjonale rødlista og vurderes som «nær truet», fordi bestanden har falt dramatisk over en lengre tidsperiode.
4. Det skal ikke utbygges mer vindkraft i kommunen.
5. Eventuell utbygging av gruvedrift må foregå på en måte som i størst mulig grad skåner urørt natur.

Energi:

P: ENØK/REDUSERE ENERGIFORBRUK

Utfordring:

40 prosent av Norges energiforbruk kommer fra bygg. Nasjonalt er det et mål å spare 10 TWh i eksisterende bygningsmasse innen 2030. Dersom vi klarer å redusere energiforbruket i Lund, kan det være en god erstatning for å ødelegge naturen med nye vindmøller. Spart strøm er dessuten sparte penger i kommunens økonomi.

Tiltak:

1. Det er en målsetting å spare 20 % energiforbruk på kommunale bygg regnet fra 2020-forbruket.
2. Vurder om takene på kommunale bygg er egnet til å produsere solenergi
3. Ved bygging av nye kommunale bygg, eventuelt restaurering av gamle, vil vi vurdere å velge bærekraftig oppvarming som jordvarme eller solenergi.
4. Det skal foretas en gjennomgang av kommunens rutiner for å spare energi på ulike områder
5. Vi ønsker at alle som bygger i kommunen skal bygge energi-økonomisk.
6. Kommunen velger miljøvennlig materiale i egne byggeprosjekt.
7. Vi innfører en «standard» i kommunale bygg for slukking av lys i alle rom som ikke er i bruk, og at alle datamaskiner og lignende slås helt av i perioder der de ikke brukes.

R: ENERGI/GATELYS

Utfordring:

Lysforurensning blir trukket fram som en stor belastning for det biologiske mangfoldet, særlig for insekter. Å la nattemørket slippe til kan derfor være en god ide.

Tiltak:

1. Lund kommune vil ha fokus på mest mulig miljøvennlig gatebelysning. På det tidspunkt gatelysnettet i kommunen er oppgradert med målere og brytere for styring, vil PNM-utvalget gå gjennom hele kommunen og bestemme tidspunkt for når gatelysene skal være tent.
2. Oppfordre kommunens innbyggere til å slå av utebelysning på nattestid.
3. Kommunen vil fortløpende foreta gjennomgang av samtlige kommunale gatelys og vurdere om noen kan fjernes/slokkes. Montering av nye gatelys må kun skje der det vurderes som absolutt nødvendig.

S: DRIVSTOFF

(Se tiltak under kjøretøy)

KONKRETE MÅL FOR DENNE PLANEN

Energieffektivisering:

20 % reduksjon av energiforbruk i kommunale bygg innen 2025

Klimautslipp:

50 % reduksjon i utslipp innen 2030. (Samme som nasjonalt mål)

Involvering/Oppfølging:

Lund kommune vil så langt det er praktisk og ressursmessig mulig skape arenaer for involvering fra alle som ønsker å delta i arbeidet med denne planen. Dette gjelder både privatpersoner, lag, foreninger, menigheter, bedrifter etc.

I første omgang vil kommunen gå ut med et foreløpig utkast fra administrasjonen. Dette kan alle som ønsker få tilgang til, for derved å komme med innspill. Etter dette vil utkastet eventuelt bli revidert før det legges frem for PNM-utvalget som beslutter om utkastet skal ut på høring. Etter en høringsrunde vil planen til slutt bli fremlagt for kommunestyret til endelig godkjenning.

Oppfølging: Det vil nok være helt avgjørende for å oppnå målene for planen, at det etableres et system for kontroll og oppfølging. For eksempel årlige kontroller av totalt energiforbruk i kommunen, og årlige kontroller av klimautslipp. Likevel vil dette være svært ressurskrevende for en liten administrasjon, og det vil også kreve etableringer av kontrollsystemer som både koster penger og legger bånd på ressurser.

Med bakgrunn i den ressurs-situasjonen kommunen f.t. er i, finner ikke administrasjonen mulighet til å iverksette et kontrollregime som nok hadde vært ønskelig for å realisere målene i planen.

Revisjoner:

Denne planen skal revideres hvert 4. år, første gang 2025.

20. oktober 2021

Endret etter PNM-utvalgets møte 18.11.2021

Lagt ut på høring 23.11.2021

John Skåland